

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-11368/2014-ERU

V Ostravě dne 3. prosince 2014

Č. j. 11368-3/2014-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vedeném pod sp. zn. KO-11368/2014-ERU s účastníkem řízení, kterým je společnost **MRK pozemní práce s.r.o.**, se sídlem Frýdek – Místek, Palkovická 2111, PSČ: 738 01, IČ: 278 47 233, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost MRK pozemní práce s.r.o., se sídlem Frýdek – Místek, Palkovická 2111, PSČ: 738 01, IČ: 278 47 233, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 29. dubna 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Mořkov na ulici Horní u domu č. p. 34 zemní práce, při kterých došlo při dočišťování dna příkopu lžící stroje k zachycení betonové kry, která následně poškodila středotlakou plynovodní přípojku IPE DN 32, a tím došlo k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení, společnosti MRK pozemní práce s.r.o., se sídlem Frýdek – Místek, Palkovická 2111, PSČ: 738 01, IČ: 278 47 233, za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 5 000 Kč** (slovy: pět tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ: 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 22314.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, společnosti MRK pozemní práce s.r.o., se sídlem Frýdek – Místek, Palkovická 2111, PSČ: 738 01, IČ: 278 47 233, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč**

(slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ: 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 22314.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 8. června 2014 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) doručením oznámení o zahájení kontroly podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), v důsledku poškození středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 32, k němuž došlo dne 29. dubna 2014 v obci Mořkov u domu č. p. 34. V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na základě kterých vyhotovil dne 14. října 2014 Protokol o kontrole č. K030914, č. j. 05076-18/2014-ERU, který byl kontrolované osobě doručen téhož dne. Kontrolovaná osoba neuplatnila vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole žádné námitky. Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. 05076/2014-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 3. prosince 2014, o čemž byl vyhotoven záznam o vložení do spisu č. j. 11368-2/2014-ERU, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustila společnost MRK pozemní práce s.r.o., se sídlem Frýdek – Místek, Palkovická 2111, PSČ: 738 01, IČ: 278 47 233 (dále jen „účastník řízení“). Současně byly dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto přistoupil správní orgán v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání tohoto příkazu.

II. Popis skutkového stavu

V rámci kontroly bylo zjištěno, že stavebně technická činnost účastníka řízení byla prováděna na základě Objednávky č. ████████ ze dne 28. dubna 2014 objednatele Obce Mořkov, IČ: 002 98 191, jejímž předmětem bylo zatrubnění příkopu na ulici Horní u domu č. p. 34 v Mořkově.

Před započítím stavebních prací nebyl požádán správce plynárenského zařízení o vyjádření se k existenci sítí plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby ani nebyla vytyčena přesná poloha plynárenského zařízení.

Dne 29. dubna 2014 došlo v obci Mořkov u domu č. p. 34 v souvislosti s prováděním zemních prací pro zatrubnění příkopu k poškození středotlaké plynovodní přípojky

IPE DN 32, o čemž byl učiněn zápis do Denního záznamu stavby na list č. [REDAKCE], v němž je uvedeno, že při začišťování dna výkopu došlo k zachycení betonové kry, která se následně zachytila o plynovodní přípojku vedoucí k domu č. p. 34. V denním záznamu je dále uvedeno, že způsob uložení neodpovídal normám a krytí přípojky nebylo dostačující, neboť byla pouze zarostlá trávou. Po kolizi betonové kry (cca 20 x 40 cm) s přívodním potrubím došlo k přetržení přípojky a následnému úniku plynu trvajícím cca 3 minuty. V denním záznamu stavby je také uvedeno, že k incidentu byl přivolán správce sítě, který následně přípojku opravil.

Dle vyjádření účastníka řízení při fyzické kontrole provedené kontrolním orgánem nebylo vytyčení plynárenského zařízení před vlastním zahájením výkopových prací provedeno, neboť práce probíhaly pouze na úrovni dna již stávajícího příkopu a k hlubším výkopovým pracím nemělo dojít. Při dočišťování dna příkopu došlo lžící stroje k zachycení betonové kry, která následně zachytila středotlakou plynovodní přípojku vedoucí k domu č. p. 34 v obci Mořkov, a tím ji poškodila. Účastník řízení také uvedl, že plynárenské zařízení nebylo uloženo dle stávajících norem a krytí přípojky vedoucí pod příkopem bylo nedostačující (cca 10 cm).

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku vzniklého poškození došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] k úniku 73 m³ zemního plynu do ovzduší za dobu 3 minut. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky plynu jednomu konečnému zákazníkovi. Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu uhradil účastník řízení beze zbytku již před zahájením kontroly.

III. Právní hodnocení

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s použitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 větu druhou

energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl dne 29. dubna 2014 zemní práce, při kterých došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení k jeho poškození.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, kterým se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

V rámci příkazního řízení bylo zjištěno, že vlastní existence plynárenského zařízení nebyla účastníkovi řízení známa. Účastník řízení před zahájením své činnosti nepožádal o vyjádření k existenci plynárenských zařízení jejich správce, a nepožádal tudíž ani o jejich vytyčení. Účastník řízení přitom práce prováděl v zastavěném území a měl si tak být vědom, že se v místě jeho činnosti mohou nacházet inženýrské sítě. K poškození plynárenského zařízení přitom došlo činností účastníka řízení vykonávanou strojním mechanismem.

Správní orgán k tomuto podotýká, že veškeré činnosti, a to jak v ochranném pásmu energetického zařízení, tak i mimo ně, musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Subjekt, který chce vykonávat nějakou činnost jako např. zemní práce, zřízení stavby či umístění konstrukce apod., by si měl být i bez znalosti zákona vědom, že při své činnosti musí postupovat opatrně a obezřetně, aby při ní nedošlo k poškození některé z inženýrských sítí. Správní orgán poukazuje na skutečnost, že charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce zemního plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození.

Správní orgán z výše uvedených důvodů nemůže přihlídnout k vyjádření účastníka řízení, že vytyčení nebylo provedeno z toho důvodu, že práce probíhaly pouze na úrovni dna

již stávajícího příkopu a k hlubším pracím nemělo dojít. Stejně tak nelze zohlednit ani námitku účastníka řízení, že plynárenské zařízení nebylo uloženo dle stávajících norem a krytí přípojky bylo nedostačující, neboť celý prostor v okolí plynárenského zařízení ve vzdálenosti 1 metr na obě strany je chráněn ochranným pásmem a veškeré práce v této oblasti je nutné provádět tak, aby nedošlo k ohrožení plynárenského zařízení.

Lze proto konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil zákaz poškození plynárenského zařízení při provádění jakýchkoliv činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona prováděl dne 29. dubna 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Mořkov na ulici Horní u domu č. p. 34 zemní práce, při kterých došlo při dočišťování dna příkopu lžící stroje k zachycení betonové kry, která následně poškodila středotlakou plynovodní přípojku IPE DN 32, a tím došlo k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se Úřad nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení a způsobil únik plynu, přičemž došlo k přerušení dodávky jednomu konečnému zákazníkovi. Z tohoto důvodu lze v jednání účastníka lze shledat jistou společenskou nebezpečnost spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Jednání účastníka řízení tak naplnilo znaky materiální stránky správního deliktu.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně s maximální opatrností a v souladu s podmínkami stanovenými podle ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá a účastník řízení existenci takových okolností ani netvrdil.

Lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

IV. Uložení pokuty

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto správní deliktu.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen postupovat podle ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlédnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Při hodnocení způsobu spáchání správního deliktu, jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl správní delikt spáchán, je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci. V řízení bylo zjištěno, že plynárenské zařízení před zahájením prací nebylo vytyčeno a účastník řízení ani nepožádal správce plynárenského zařízení o stanovisko k existenci sítí v zájmové oblasti. Účastník řízení přitom vykonával zemní práce strojně. Tyto okolnosti správní orgán hodnotí jako okolnosti, které závažnost správního deliktu zvyšují.

Jako polehčující okolnost však účastník řízení vnímá to, že k poškození plynárenského zařízení nedošlo aktivní činností účastníka řízení, nýbrž jeho pasivní činností, když zavadil lžící stroje o betonovou kru, která následně přetrhla plynovodní přípojku.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastník řízení je vytykáno, že poškodil středotlakou plynovodní přípojku IPE DN 32, přičemž došlo k úniku 73 m³ zemního plynu a k přerušení dodávky plynu jednomu odběrateli. Tyto údaje vypovídají o nízké energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení svým jednáním narušil, a správní orgán k této skutečnosti proto při stanovení výše pokuty přihlédl jako k polehčující okolnosti.

V důsledku poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo k úniku plynu do ovzduší v celkové délce trvání po dobu pouhých 3 minut, a to i díky aktivní činnosti účastníka řízení. Ten navíc bezprostředně poté událost nahlásil správci plynárenského

zařízení. K těmto skutečnostem, stejně jako ke skutečnosti, že vzniklá škoda byla účastníkem řízení zcela uhrazena, přihlédl správní orgán jako k polehčujícím.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Vzhledem k tomu, že správní orgán stanovil pokutu ve výši 5 000 Kč, tedy spíše v symbolické výši, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad.

Po zvážení všech okolností ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 5 000 Kč, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tj. při samé dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a zároveň ji považuje za odstrašující, a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Nadto Úřad poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

Mgr. Petra Cieslarová, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly